

Motion till riksdagen 2005/06:K212

av Björn von der Esch (kd)

Överlåtelse av lagstiftningsmakt till EU

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen skyndsamt låter utreda formerna för överlåtelse av lagstiftningsmakt till EU.

Motivering

För att fastställa om EU-grundlagen strider mot svensk grundlag beslöt regeringen den 2 juni 2005 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslaget (Förslag till lag om ändring i lagen [1994:1500] med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.)

Lagrådet fann att överlåtelse av lagstiftningsmakt m.m. som EU:s grundlag framtvingar ”är så omfattande och betydelsefulla att riksdagens ställning reellt sett urholkas i väsentlig grad”.

Lagrådet konstaterar också att förekomsten av majoritetsbeslut leder till att varken de svenska väljarna eller riksdagen kan ställa någon till ansvar i de fall där den svenske representanten blivit nedröstad i ministerrådet. Detta innebär att vad som är en fundamental princip för den svenska statsstyrelsen inte får genomslag och att principerna för statsskicket påverkas enligt det nya fördraget. Lagrådets slutsats har förorsakat konstitutionellt kaos i riksdagen.

Således, tvärtemot vad regeringen hävdar, strider EU:s grundlag på flera punkter mot vår svenska grundlag. Skälet till att EU:s grundlag likväl kan antas utan folkomröstning, med endast ett beslut och utan att vår grundlag ändras, har sin grund i ett riksdagsbeslut år 2002. Ett riksdagsbeslut vars fulla innebörd såväl regering som riksdag synes ha varit totalt omedvetna om före Lagrådets avslöjande analys 2005-06-28. Den sensationella innebörden är att lagstiftningsmakt numera kan överlåtas till EU ”utan att vare sig vanlig lag eller grundlag ändras”. Det är denna av riksdagen uppenbarligen helt förbisedda konsekvens av beslutet 2002 som möjliggör att EU:s grundlag nu kan antas med endast ett beslut och utan folkets hörande.

Fel! Okänt namn på

Även det förbehåll som riksdagen anförde, nämligen att om grundlagsändringen berör statsskickets principer måste ändringen ske med två beslut och allmänna val däremellan, förefaller vara satt ur spel. Således blir såväl tryckfrihetsförordningen som yttrandefrihetsgrundlagen underordnade EU:s lagstiftning. Det innebär bl.a. att svenska media kan komma att dömas för ekonomiskt förtal av företag. Det är inte möjligt i dag eftersom media skyddas av yttrandefriheten som räknas till statsskickets principer. Inte minst därför förefaller det anmärkningsvärt att tredje statsmakten (media) hittills inte tycks ha uppmärksammat ens denna konsekvens av Lagrådets yttrande.

Tredje statsmaktens – för en fungerande demokrati – nödvändiga granskning av den lagstiftande makten har uteblivit i denna avgörande konstitutionella fråga. Därmed är också medborgarna ovetande om att de berövats en grundlagsfäst rättighet genom ett ogenomtänkt riksdagsbeslut 2002. En framväxande insikt härom avspeglas i den interna debatt som förts mellan riksdagsledamöter och juridiska experter (Europaportalen.se/Eu2004.se/Sydsvenskan.se) under sommaren 2005. Oenigheten om hur regeringsformen 10:5 skall tolkas efter Lagrådets yttrande framstår som total. Det konstitutionella kaos detta förorsakar är oacceptabelt i en demokrati.

Riksdagen bör därför skyndsamt – utan hänvisning till pågående eller kommande utredningar – vidta lämpliga åtgärder för att klarlägga det konstitutionella läget vad gäller 10:5 RF i ovan berört avseende. Skyndsamheten är påkallad av regeringens uttalade avsikt att redan 2006, efter ”reflektionstidens” utgång, återuppta ratifikationsarbetet med EU:s grundlag.

Stockholm den 16 september 2005

Björn von der Esch (kd)